

Minden eladó! Minden eladó?

Kompetenciaterület:
Szociális életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Sallai Éva

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A diákok gondolkodjanak el azon, milyen szerepet játszik a pénz a világban, az egyes emberek életében és a saját életükben. Tudatosítsák a pénz helyét, szerepét jövőjük alakulásában. Gondolják át, hogy a mai világban valóban eladó-e, illetve megkapható-e minden. Gyakorolják az érvelést, a vitában való részvételt.
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok – felelősség, kommunikáció; konfliktus – dilemmahelyzet; életmód – életérzés, életminőség; világkép – értékek; erkölcs és jog – normák, lelkiismeret, döntés Tartalom: A Tisztességtelen ajánlat című film tartalma. A tisztességhez kapcsolódó fogalmak köre. Mi az, ami eladó, és mi az, ami nem? Milyen konkrét körülmények befolyásolják az ember döntéseit? Mekkora a pénz hatalma? Milyen próbái vannak a tisztességünknek? Beszélgetés és vita a tisztességről.
Megelőző tapasztalat	Személyes tapasztalatok a pénzről, a tisztességről
Ajánlott továbbhaladási irány	Értékkonfliktusok kezelése
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága Önszabályozás: érzelmek kezelése, felelősségvállalás, tekintet másokra A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémaazonosítás, kritikai gondolkodás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Művészetek Tantárgyakhoz: etika; osztályfőnöki óra; társadalomismeret; mozgóképkultúra és médiaismeret Modulokhoz: Neked is van bundád? (szkb208_07); Vétkesek közt cinkos, aki néma (szka209_27); Hová tűnt az erkölcsi halál? (szka210_45); Senkinek a zsebében nincs a bölcsök köve (szka211_23)
Támogató rendszer	Kósáné Ormai Vera–Völgyi Péterné: <i>Az erkölcsi gondolkodás fejlesztése konfliktushelyzetek alkalmazásával</i> . In: Szekszárdi Júlia (szerk.): <i>Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek</i> . OKI Kiadó, Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest, 2001. 215–240. o.

Módszertani ajánlás

A tanulók a foglalkozás előtt együtt megnézik a Tisztességtelen ajánlat című filmet. Ezt a filmet szinte minden videotékában megtaláljuk. Javasoljuk, hogy a tanár nézze meg előre a filmet. A film története segíti a tanulókat annak végiggondolásában, hogy milyen embert próbáló

helyzetek vannak a pénz hatalmából fakadóan. Napjainkban sokszor fogalmazódik meg a filmben elhangzott mondat. Minden eladó. Szerencsés esetben a foglalkozásokon sikerül gondolatban odáig eljutni, hogy a tisztességes életnek is van nyeresége az egyén számára. Büszke lehet magára az ember, akinek van tartása, s aki a legtöbb helyzetben tisztességes marad.

Fontos, hogy a beszélgetést vezető pedagógus kellő nyitottsággal fogadja a diákok véleményét, fogadja el a szokatlan, vagy tőle távol álló érveléseket is. Ebben a folyamatban a pedagógusnak az a dolga, hogy próbálja megmutatni a téma sokféle összetevőjét, és nem az, hogy megegyezésre törekedjék. A film feldolgozásához azért nem adunk instrukciókat, mert minden pedagógus maga tudja, hogy milyen elemzésben érzi magát biztonságban.

A téma feldolgozása két részre bontható. Az első órában a film tartalmáról beszélgetnek a tanulók, a második órában viszont a hétköznapi helyzetekről cserélik ki véleményüket.

A sémát (D2) a páros beszélgetés előtt el kell magyarázni. Az egyenes vonal két oldalán jelöljük, hogy a vélemények milyen távol vannak egymástól. Azt kell megfigyelni, hogy a beszélgetés után közelebb kerülnek-e az ellentétes véleményen lévő résztvevők vagy sem. A legtöbb esetben közelebb kerülnek, mert a kagyló módszerrel figyelniük kell egymás érveire is, és így jobban értik a másik álláspontját is.

A 90 percnyi időt célszerű egyben felhasználni, a diákok ennyit szünet nélkül is végig tudnak dolgozni, és így a foglalkozás lendülete sem törik meg. A kiscsoportos tevékenységeket elősegíti a terem mozgatható bútorzata, és a terem megfelelő mérete, amely lehetővé teszi, hogy a kiscsoportok egymástól kellő távolságban dolgozzanak.

A témával kapcsolatban érdemes általánosságban leszögezni, hogy olyan kérdést vet fel, amit igazán jól akkor lehet feldolgozni, ha ez a modul az erkölcsi kérdésekről folyó beszélgetések tágabb keretébe illeszkedik, s nem csak önmagában áll!

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – A Tisztességtelen ajánlat című film vázlata és kulcsmondatai

P2 – Az erkölcsi dilemma-vita folyamata. Módszertani útmutató

P3 – Idézet a poszteren

Tanulói segédletek

D1 – Fogalomlista. Egyéni feladatlap. Összesen annyi kis lapocskára van szükség, ahány tanuló van az osztályban.

D2 – Értékválasztási különbség. Egyéni feladatlap. Összesen annyi kis lapra van szükség, ahány tanuló van az osztályban.

D3 – Tényleg minden eladó? Gondolatébresztő kérdések és félmondatok. A lapból annyi példányt kell másolni, ahány csoport alakult az osztályban.